

Het zou voedsel wezen voor de geesteloosheid en aardsgezindheid der ziel ; het zou een miskennen wezen van 'de vruchten van Christus, alsof die niet in haar genot boven alles verheven waren, **zooals** ook **Asaf** betuigt : „Wien heb ik nevens U in den Hemel ? Nevens IJ lust mij ook niets op de aarde.” Een bekommerde ziel in haar droefheid **wegens** het gemis van Christus, in haar liefde tot Hem' en in haar werkzaam verlangen om Hem, heeft nog **meer** genot in haar gestalten, dan zij die zeggen, dat ze Hem hebben **leeren** kennen en die nooit blijk geven, **de** zalige vrucht te genieten van Hem. Daarom, de vrucht van Christus aan de ziel te genieten, geeft. het ware levensgenot.

Niets gaat boven die vrucht. At de vruchten die de wereld biedt, zijn maar schijn. Maar de vrucht van Christus is: zijn verworven heil van genade, leven, vrede en zaligheid, en de gemeenschap met God door Hem. Zou dat **dan** niet alles in waarde en genot te boven gaan ? Dat getuigt toch Christus zelf, Spr. 8 : 19 : „Mijn vrucht is beter dan uitgegraven goud en dan dicht goud, en mijn inkomen dan uitgelezen zilver”. Dat is nu niet voor diegenen, die Christus' persoon in waarde en dierbaarheid niet kennen en zijn zalige levensvreugd aan de ziel nooit genoten hebben; neen, voor **zulken** heeft goud en zilver meer waarde.

Maar in de ure des doods, met de intrede der eeuwigheid, zal niemand zijn goud en zilver vragen, maar zal dan wel moeten erkennen, dat Christus en zijn vrucht in waarde boven alles **verheven** is.

Geloof in de ziel te ontvangen, dat God in genade en schuldvergeving op ons nederziet, iets **van** den vrede met God in de ziel te ontvangen en te genieten, hope voor de toekomst in Christus te bezitten, is dat niet een onmisbare en dierbare vrucht, die alles te boven gaat?

Menige bekommerde ziel roept vaak heilbegeerig uit: och, mocht ik dat eens genieten, o, dat ik wist, dat ik daar nog eens toe komen **zou**, al was het dan nog maar eens in mijn leven, dan **zou** ik nog hope hebben; maar nu vervult bange vrees. mijn hart **en** is er vaak meer bange **vreeze dan** een stille hoop.

Werdt gij eens verwaardigd, volk, om meer nog **uw** gemis te gevoelen, opdat gij niet zoudt rusten, voor gij

die genieting van Christus' weldaden ervaren **hadt**.

Christus brengt vrucht voort. Maar dat **alleen** te **w e t e n**, is niet genoeg, wij moeten die vrucht ook genieten. O, dat daarop dan onze ziele meer gesteld was.

De Bruid zegt : „Zijn vrucht”, dit is dus niet de vrucht van haar vleesch en, bloed, van haar eigen werk en van zelfbehagen. O neen, zij draagt in haarzelve niet anders als de vrucht des doods. Rom. 6 : 11 : „Houdt het daarvoor, dat gij wel der zonde dood zijt, maar **Gode** levende door Jezus Christus onzen **Heere**.”

Haar vrucht, die uit haar komt, veroorzaakt smart, **bitterheid** en droefheid ; dat deed haar, toen ze die leerde kennen, proeven en smaken, de toevlucht nemen tot Christus onder zijn **schaduw**, om daar veilig te zijn en zijn vrucht te **ge**nieten, door vereeniging en gemeenschap met Hem.

• Zijn vrucht. Dat wil zeggen, dat de Bruid Hem van al haar geestelijk zielsgenot de eere gaf, **zooals** Hem die ook alleen toekomt., naar Hos. 14 : 9 : „Uwe vrucht is uit • Mij gevonden”. Zijn vrucht was zijn vereeniging met ons vleesch, waardoor Hij onze **Immanuël** werd. De vrucht van zijn lijden, dood en gehoorzaamheid **is** onze verzoening met God door het geloof in zijn bloed. De vrucht van zijne opstanding is onze rechtvaardigmaking voor en bij God. De vrucht van zijn hemelvaart en zitten aan de rechterhand **Gods**, is, dat Hij onze Voorspraak bij den Vader **is**, tegen wien wij gedurig zondigen en waarop de Vader ons zijn liefde en genade blijft bewijzen. Welk een aangename vrucht is dat dan voor een arm verloren zondaar. Christus aan het kruis door het geloof te mogen aanschouwen. Hem daar onze zonde te zien dragen, Hem daar te zien lijden, opdat wij bevrijd werden om eeuwig zelf onze zonde te dragen en **daarmede** te lijden onder den eeuwigen toorn **Gods**, o, welk een heerlijke vrucht heeft die **plaatsbekleeding** van Christus. Die nooit geen angst uitgestaan heeft vanwege de wrake **Gods** over zijn zonde en nooit iets gevoelt heeft **van** de verzengende stralen van **Gods** toorn, voor **zulk** een **is** Christus niet dierbaar in zijn voldoening. Die smeekt niet om de heilzame vrucht van zijn verdienste, welke is **verzoening**, vergeving en vrede met God. Maar die leert ook de zoetigheid van die vrucht nooit smaken, Die vrucht is,

dat Christus met 'zijn bloed en **gerechtigheid** ons **zoo** overschaduwet, dat Hij daardoor onze geheele zwarte zondesschuld en verdoemelijkheid voor een heilig en rechtvaardig God bedekt. **Welk** een heerlijke en zalige toestand doorleeft de ziel, wanneer: dat **ervaren** wordt, wanneer wij die vrucht mogen smaken, dat Christus ons **zoo** geheel overschaduwet met zijn kracht, genade en liefde, waardoor wij **zoo** gansch niets worden in **onzelfen** en Christus alleen alles is voor en in ons. Die vrucht **van** Christus kan hier doof de **deelgenooten** nooit volkomen genoten worden; o neen, daar is hun vatbaarheid te klein toe, om alles te kunnen genieten, wat Hij voor hen **bezit**. Maar de dag komt, dat zij zullen ingaan in de vreugde huns **Heeren**. Dan zullen zij **verzadigd** worden in alle volmaaktheid, en zullen zij verstaan, wat David zegt in zijn gouden kleinood, Ps. 16: „Verzadiging der vreugde is bij uw aangezicht, **liefelijkheden** zijn in uwe rechterhand eeuwiglijk”.

De vrucht van Christus den Appelboom is de appel van zijn toegerekende gerechtigheid voor schuldige zondaren. „Hun eigen gerechtigheid”, zegt Erskine, „is maar een rotte appel”; maar door zijn gehoorzaamheid en gerechtigheid zal **de** genade heerschen tot rechtvaardigmaking des levens, en zullen velen tot rechtvaardigen gesteld worden.

Zijn vrucht is vrede met God, die Hij, de Vredenvorst, voor al de Zijnen verworven heeft met zijn bloed, een vrede, die zij in Hem en door Hem en met Hem bezitten.

Zijn vrucht is vreugde en blijdschap, zoodat Petrus er van getuigt: „**Denwelken** gij niet gezien hebt en nochtans liefhebt; in denwelken gij nu, hoewel Hem niet ziende, maar geloovende, u verheugd met eene onuitsprekelijke en heerlijke vreugde, **1 Petr. 1:8**. De vreugde, die door Hem gekend wordt, in het genot van Hem en het zijne, dat in de ziel ervaren wordt, zal wel al het genot van het wereldsche smakeloos maken. Dat doet ook den dichter uitroepen in Psalm 4:8. „Gij hebt vreugde in mijn hart gegeven, meer dan ten tijde als hun koren en hun most vermenigvuldigd zijn.”

Zijn vrucht, zegt de Bruid. En die vrucht sluit in, al de vruchten van zijn voldoening aan het geschonden Godsrecht, welke zijn: de levendmaking, de bekeering, de recht-

vaardigmaking, de heiligmaking, de aanneming tot kinderen, de gedurige leidingen, leeringen en **vertroostingen**, de toepassing van zijn Woord en beloften aan de ziel, de uitlatingen van zijn liefde, en genade aan de ziel ; zoodat wij wel mogen zeggen : „En uit zijne volheid hebben wij allen ontvangen, ook genade voór genade.” Joh. **1 : 16**.

De Bruid genoot die vrucht van Christus. En hoe werd ze die nu deelachtig ? Niet, **zoals** sommigen **meenen**, doordat zij die zelf plukte ; neen, dat staat er niet, dat zij inklom en van de vrucht des booms nam, maar wel, dat zij onder hem **nederzat** en at. Neen, niet door eigen krachtsinspanning, niet door haar eigen nemen, maar door middel van een genadige schenking, werd zij de vrucht deelachtig. Niet door eigen kracht haar zelf die opgedrongen, het geschiedde door de toepassing van de kracht **Christi** aan haar.

Stellen wij ons eens voor, daar zit iemand, verlangend naar een vrucht, onder een appel boom te rusten. Daar wordt door den wind de vrucht van den boom geworpen; die persoon béhoeft nu niet anders te doen, dan de hand uit te strekken, en de vrucht te nemen en te eten.

Zoo geschiedt het ook geestelijk met des **Heeren** volk. De Heère zegt in Ps. **81** : „Doet uwen mond wijd open en ik zal hem vervullen”. In de gemeenschap met Christus is de mond des geloofs wijd open, om van Christus te genieten. En daar komt de Heilige Geest de **vruchten** en weldaden van Christus aan de ziel toepassen, zoodat de ziel die op zoodanige wijze óntvangt en geniet.

Het is zijn vrucht. **Zoo** is dus Christus zelf daarvan de uitdeeler, de schenker, de deelachtigmaker. Dat doet Hij door zijn Geest en dat wel **zoo**, als het zijn vrijmacht, wijsheid, **genade** en goedheid behaagt, deelende aan een iegelijk in het bijzonder, gelijk Hij wil, Hij weet ook op het allervolmaaktst, wat een ieder van zijn kinderen van noode heeft.

Maar de hongerigen, de hulpbehoevenden, die met niets verzadigd willen zijn, en de kranke zielen wegens haar zonde en Godsgemis, deze zijn de onderwerpen, om met des Heeren genadegoed meest verzadigd te worden. En niet, die zichzelf verzadigen met verboden brood, niet, die zoo voldaan zijn met zichzelf of die hun bevrediging met een

voor jaren geschiede bekeering hebben. Neen, „Ik”, zegt de Heere, „heb de vermoeide ziel dronken gemaakt en alle treurige ziel vervuld”. Jer. 31 : 25.

Zijn vrucht is mijn gehemelte zoet. Hoe hoort men de Bruid, door eigen ervaring geleerd, **verzekeren** dat de vrucht van Christus **ons** een zoet en zalig genot schenkt. Ja, **Simson** zegt van den **gedooden** leeuw : „**Zoetigheid** ging uit van den sterke !” **Zoo** geven ook de vruchten van de verdienste van Christus, den **gedooden** Leeuw uit Juda's stam, toegepast aan de ziel, een zalige zoetigheid. Want immers : zij bevredigen de ziel, zij versterken het geloof, zij **verlevendigen** de hoop, zij doen het hart in wederliefde ontvonken en doen de toekomst blijmoedig tegengaan. Licht, leven, hoop en moed vervullen de ziel in de gemeenschap met Christus.' Daarin smaakt zij een onverklaarbaar en zalig levensgenot. De Bruid had daar nederzittende, niets te doen als te genieten wat de Heere mededeelde. Christus **zelf** onthaalt de ziel op zijn eigen vruchten en weldaden, **zoals** ook Maria ondervond, toen zij **nederzat** aan de voeten des **Heeren** en Hem haar liet bedienen ; wat had zij daar een aangenaam levensverkeer en smaakte een zalig **levensgenot**.

Zijn vrucht is mijn „**gehemelte**” zoet. **Zoo** geeft de **Bruid** te kennen haar inwendige verlevendinging en zalige **zielsvertroosting**. En is de vrucht van Christus reeds hier **zoo** inwendig zoet en onverklaarbaar zalig, wat zal het dan eens zijn, dat genot van de onverderfelijke vrucht van het eeuwige leven, die eindelooze zaligheid, die onmiddellijke nabijheid van God en Christus volmaakt te kennen en te genieten. H-et gezicht op de volmaakte heiligheid, op die ongestoorde vreugde en eeuwige heerlijkheid, moest al het **Volk** des **Heeren** wel met David in verrukking doen uitroepen : „0, hoe groot is Uw. goed, dat Gij weggelegd hebt, voor **degenen** die U vreezen, dat Gij gewrocht hebt voor **degenen** die op U betrouwen, in de tegenwoordigheid der menschenkinderen.” Ps. 31 : 20.

Door zijn lijden en sterven is Christus ons geworden een waarachtige oorzaak van zielevoedsel, zoowel tot versterking als tot verheuging, „Zijn vleesch is waarlijk spijs en zijn bloed is waarlijk drank.” Uit Hem daalt het Hemelsch Manna, en zijn vrucht is zoeter dan honing en

honingzeem. Met Christus zal God ons **alle** dingen schenken. Die Hem als den Boom zelf heeft, is ook deelgenoot van al zijn vruchten en weldaden, zoodat de Apostel getuigt : „**Alles is uwe**, want gij zijt van Christus en Christus is **Gods.**”

Heerlijke vruchten van Christus, den **zielslievenden** Bruidegom, zalige **voordeelen** van den geestelijken Appelboom voor zijn volk, **zoo** voor den tijd als voor de eeuwigheid. Wat al weldaden, die Hij verdiend heeft en die Hij zijn volk deelachtig maakt, **zooals** daarvan gezegd wordt : „Die **Hij** geroepen heeft, dezen heeft Hij ook gerechtvaardigd; en die Hij gerechtvaardigd heeft, dezen heeft Hij **ook** verheerlijkt.” Rom. 8 : 30.

Hier in den tijd genieten **Gods** kinderen vruchten van velerlei vertroosting en ingestorte **vreugde** in het hart, gevende hun een eeuwige vertroosting en een goede **hope** in genade. **2 Thess. 2 : 16.** En **eens** zal voor hen komen de vrucht van een zalige en heerlijke opstanding ten laatste dage. Dan zullen zij allen in Christus levendig gemaakt worden. Dan zullen ze de vrucht ervaren van een gunstige vrij spraak, **zullende** dan onstraffelijk gesteld worden voor zijn heerlijkheid in vreugde. Dan zullen zij de onverwelkelijke en onverderfelijke vrucht ontvangen van het eeuwige leven en eindeloze zaligheid, in een **onmiddelijke** genieting van God. Dan zullen zij ontvangen : een volmaakte kennis, een volmaakte heiligheid, een volmaakte en ongestoorde vreugde en een eeuwige heerlijkheid.

Welgelukzalig is dan het volk, welks God de Heere is.

Komt, zingen we daarvan uit

PSALM 89, het 7de zangvers.

Zooals de boom is, geliefde toehoorders, **zoo** is ook zijn vrucht. **Zoo** Christus' persoon als weergaloos is, **zoo** ook zijn werk en vruchten. En zooals de vruchten aan een boom vele en verschillende zijn, **zoo** zijn ook de geestelijke genadevruchten van Christus zeer vele, want in Hem is een alles bevattende volheid. Vruchten hebben een schoonheid voor het oog, vooral de appelen. **Ze** hebben een verkwikking door den reuk, een bekoorlijkheid voor het hart, een smakelijkheid voor den mond, **Zoo** is het ook met al de -weldaden van Christus. Die bieden een aangename zielsverkwikking en een onverklaarbaar zalig zielsgenot.

Daarom zegt ook de Bruid : „Zijn vrucht is mijn gehemelte zoet.” Het gehemelte is de gebogen holligheid in den mond, die den naam van den hemel draagt. Nu is de vrucht van Christus voor des Heeren volk hun gehemelte zoet, zooals ook David zegt: „Hoe zoet zijn uwe redenen mijn gehemelte geweest.” Ps. 119 : 103.

Daarmede geeft de Bruid te kennen, wat een vermaak en genoegen haar het spreken van des Heeren weldaden verschaft, De vruchten van Christus geven een zoete smaak en dat veroorzaakt een zoete spraak, ‘t geen al des Heeren volk zal getuigen, die niet alleen v a n o f o v e r, maar ook u i t het genot van de weldaden kunnen spreken.

De Bruid geeft te kennen de aangenaamheid, de liefelijkheid en het vermaak, dat die zalige vruchten van haar Bruidegom haar schenken. Haar gehemelte, van heilige overdenkingen, levendige meditatiën en van een werkzaam geloof wordt er door verkwikt. Zij smaakt zoo, dat de Heere goedertieren is. Was het Adam verboden van den boom der kennis des goeds en des kwaads te eten, hier geldt het in gemeenschap met Christus den Appelboom : „Gij zult daar vrijelijk van eten.” Hoe meer het begenadigde volk des Heeren daarvan mag en kan eten, des te begeeriger worden zij, om meer en meer Van die vruchten te ontvangen en te genieten.

Tot Christus gedreven door de branding op zijn ziel vanwege zijn zonden en vanwege het ongenoegen Gods daarover, vanwege het gezicht van den dood en het eeuwig oordeel ; zoo tot Christus gekomen en door het geloof in gemeenschap met Hem levende en nu daar ontvangende wegneming van de zonde, schuld en straf, en daar door het geloof God in gunst aanschouwende, verlost van de vreeze, vrede ontvangen hebbende en het genot van Christus weldaden aan de ziel ervarende, dat doet het kind des Heeren met levendigheid getuigen : „Zijn vrucht is mijn gehemelte zoet.”

Merk wel, de Bruid zegt niet w a s, sprekende over den verleden tijd, maar zij zegt i s, daarmede sprekende van een tegenwoordig genot. Want vernieuwde geloofsgemeenschap met Christus, vernieuwde toepassing van zijn weldaden, verschaft opnieuw een zalig levensgenot.

0, dat wij er veel naar mochten staan, om op **ziels-**bevindelijke wijze te kunnen spreken, niet : „**Zoo** was het, >’ maar tot ‘roem **van des Heeren** genade : „**Zoo** is het, hier weidt mijn ziel met een **verwondrend** oog.”

Jezus, de Christus, de **plaatsbekledende** Middelaar is voor alle geloovigen in elke ‘omstandigheid des levens, de Boom, die onder zijn schaduw verkwikking en vertroosting biedt, maar die ook met de vrucht van zijn gerechtigheid en waarheid het zieleleven voedt en onderhoudt. Als een ziel, **zoo** zeiden wij reeds, onder overtuiging van_ zonde en onder den schrik der Wet nergens uitkomst ziet en de Heilige Geest haar voett onder de schaduw van zijn verzoenend bloed en vrijsprekende gerechtigheid, dan **zal** zij ervaren, dat zij in en met en door Hem alles heeft en geniet om tot vrede en rust te komen, Daar is in **de geheele** wereld geen, boom, die zulke heerlijke vruchten heeft en geeft als Christus de Appelboom des levens en der zaligheid. Wie daarvan eens geproefd heeft zal wel moeten getuigen, dat nergens **de** wederga in heerlijken **smaak** te vinden is, Want wat is het van een oneindige waardij, dat van den Christus in zijn volk gewerkt wordt. Het is: een verlicht verstand tot **kennis** van God en zijn dierbare gunst. Het is een verhelderd opgeklaard oordeel, om een rechtmatig oordeel te hebben van de nietigheid van de dingen der wereld voor de ziel, en van de **wesentlijkheden** der geestelijke zaken van God in Christus door den Heilige Geest. Het is een vrede aan het geweten, een vrede, die alle verstand te boven gaat. Het is een aangename rust voor het hart, dat anders **zoo onrustig** is en nergens in rusten kan, omdat de ware rust alleen in Christus is en door Hem in God. Het is een vreugde en blijdschap voor den geest. Het is, zich **zoo** verzekerd te kennen en te gevoelen, dat Christus met al zijn weldaden hun **deel** is. 0, dat geeft zulk een genot, zulk een blijdschap, dat men het in geen woorden uit kan spreken. 0, dat licht, dat leven, die genade, die liefde, die kracht, die troost, die bij de genieting van die weldaden van Christus uit en door Hem aan de ziel wordt medegedeeld.

Wat geeft dat een zalig genot. En dat zijn nu -de eerstelingen, maar wat zal dat dan eens wezen, als die

hongerende en dorstende zielen in het Hemelsche Paradijs haar volle verzadiging zullen ontvangen van den Boom des Levens. **Als** zij daar voor eeuwig zullen verkeeren onder zijn overschaduwing van volmaakte heerlijkheid **Gods** en des Lams. Dan zullen zij wei met de koningin van **Scheba** moeten getuigen : „De helft is mij er niet van aangezegd, het gaat hier al mijn verwachting oneindig ver te boven.”

Maar mijn arme onbekeerde medereiziger naar de eeuwigheid. Dat alles is voor u niet, indien gij buiten de kennis aan dien dierbaren Persoon sterven zult. Gij zult hier bij aanvang al deelgenoot moeten zijn van ~~die~~ **uitnemende** weldaden, wilt gij- er eenmaal eeuwig mee verzadigd worden. O, bedenk toch, dat eenmaal de dood en de eeuwigheid komt. En dan geen kennis te hebben aan Christus **als** den Appelboom tot een verberging voor-den toorn **Gods** over uwe zonden ; **wat** zal het dan **vreeselijk** wezen voor u om zonder Christus en deel aan Hem en aan zijn verzoenend bloed en vrijsprekende gerechtigheid, voor God te moeten verschijnen. Bedenk toch, dat al uw aardsche en **vleeschelijke** genietingen **LI** bij den dood zullen ontvallen. Ja, alles, waar gij hier uw geluk in zoekt buiten God en Christus, zal dan blijken niet anders te zijn als Sodomsappelen, die wel schoon en bekoorlijk voor het oog zijn, maar als men ze in de hand neemt, niet anders blijken te zijn dan een hoopje stof, dat uiteen valt ; ze zijn geen ware spijsze. **Zoo** ook zijn al de wereldsche dingen maar een schijnvertoon, die geen wezenlijke waarde hebben en uw arme ziel niet verzadigen kunnen. Daarom, och, mocht gij bewogen worden, om te zoeken verzadigd te worden met de vruchten van den Appelboom Christus.

Gij leeft nog, 't is nsg het heden der genade. Daarom, zoekt dan nog den Heere, terwijl Hij te vinden is, roept **Hem** nog aan, terwijl Hij nabij is. „De **goddelooze** verlate zijnen weg, en de ongerechte man zijne gedachten ; en hij bekeere zich tot den Heere, **zoo** zal Hij zich zijner ontfermen, en tot onzen God, want Hij vergeeft menigvuldiglijk.” Jes. 55 :7.

Bekommerden, voor u is er in de wereld geen waar **levensgenot**, omdat gij uwe zielen niet veilig kent en gevoelt voor God, Gij ziet en kent u **zoo** ellendig, **zoo** ongelukkig,

doordat gij nog geen kennis hebt aan Christus als uw Appelboom. Gij **mist** Hem nog tot veiligheid en rust voor uwe zielen. Gij zijt nog niet in **vereeniging** en gemeenschap met Hem gekomen. Maar toch, uw zoeken, uitzien en verlangen om en' naar Hem **zoudt** gij niet voor een **geheele** wereld willen missen. Hoe komt dat ? Omdat, al zijt gij nog niet gekomen in de zittende rust als de Bruid, toch hebt u wel van de vrucht uit Hem genoten. Immers, dat licht in uw verstand, dat leven van gevoel en werkzaamheden in uw ziel, dat is uit Hem. Dan die vertroosting, die bemoediging, die wel eens uwe ziel ondervindt, dat is uit Hem. Want al kunt gij met bewustheid dat nog **zoo** niet verstaan, toch smaakt ge wel het genot daarvan. O, dat het **u** maar veel te doen moge zijn, om met de Bruid gebracht te worden, dat gij kunt getuigen : „Ik zit onder zijn schaduw en zijn vrucht is mijn gehemelte zoet.” Tot rust voor uw hart. Tot vrede voor uw ziel.

Volk des **Heeren**, leert, waar gij verzekerd moogt zijn, dat **Christus** uw Appelboom is en al de appelen van zijn weldaden u toebehooren, ja leert van de Bruid hier maar veel met haar te mogen getuigen : „**Zijn** vrucht is mijn gehemelte zoet.” Staat naar het levensgenot, van zijn vruchten te genieten. En weldra zult gij daarboven bij en met Hem in het Hemelsche Kanaän der ruste de volle en eeuwige verzadiging ontvangen. Waar dan uw rust en **vrede** ongestoord en uw vreugde en blijdschap volmaakt en eeuwig zullen zijn. „Want de vrijgekochten des **Heeren** zullen wederkeeren en tot Sion komen met gejuich, en eeuwige blijdschap zal op hun hoofd wezen ; vroolijkheid en blijdschap zullen zij verkrijgen, maar droefenis en **zuchting** zullen wegvlieden.” Jes. 35 :10.

AMEN!

Vol heengetogen, ledig wedergekeerd. *)

Leerrede over RUTH 1 : 21.

Voorzang Ps. 138 : 4.

GELIEFDE TOEHOORDERS !

Dat des **Heeren** volk niet altijd wandelt in de vertroosting en in het licht van **Gods** vriendelijk aangezicht, leert ons **Gods** getuigenis, terwijl de ervaring dit maar al te zeer staaft en bevestigt. Houden wij ons aan de uitspraak des Bijbels, dan **hooren** wij **den** Koninklijken dichter **David**, in Psalm 9 : 19 zeggen : „Want de nooddruftige zal niet voor altoos vergeten worden, noch de verwachting der ellendigen, in eeuwigheid verloren zijn.”

Beide benamingen, als nooddruftigen en ellendigen, vat de dichter hier te zamen ; hij heeft **daarmede** het oog op één en hetzelfde volk, of op één en **denzelfden** persoon. En immers, de ervaring in eigen persoon was volkomen in overeenstemming. Niet -alleen, dat hij wist, wat het was, een nooddruftige en ellendige te zijn ; maar hij had ook menigmaal **de** zoete gewaarwording van des **Heeren** hulp en uitredding in zijne somtijds benarde omstandigheden, **zoo** naar ziel en naar lichaam, kennelijk mogen proeven en smaken.

Hij spreekt dan hier van „nooddruftige” en verstaat hierdoor **zulkeen**, die een onderwerp is van **Gods** vertroosting.

Nooddruftigen, zijn zulke menschen, die zich immers **niet** kunnen vleien met **de** gedachte, dat ze tot God bekeerd zijn, dat ze in de gunst **Gods** staan, dat bijgevolg hun nu **alles** ten goede moet medewerken.

*) Deze predikatie is, **zooals** zij hier gedrukt staat, **woordelijk** door den overleden **Leeraar** te Tholen uitgesproken en onder het **preeken** opgeschreven. Mede op zijn verzoek **nog**, werd zij in dit zestal opgenomen.

Neen, neen. Want hetgene zij van des **Heeren** gunst hebben mogen ondervinden, wordt hun **menigmaal** heftig betwist, zoodat ze uit oorzaak daarvan, somtijds geheel als in het donker geraken ; zij ondergaan menigmaal ook **allerlei** ellende in hun natuurlijk leven.

Veel **wederwaardigheên**,
Veel rampen, zijn des **vroomen** lot;
Maar uit die **salle** redt hem God :
Hij is zijn heil alleen.

Daarom zegt de Heere, hier **door** den **mond** Davids : dat zij niet zullen vergeten worden ; dat is, dat God ze bij oogenblikken eens weer-uit hunne ellende, zal ophalen, en in hunne wederwaardigheden krachtigen bijstand doen zal. De nooddriftige zal niet voor altoos **vergeten** worden. Van wie niet vergeten ? Van God niet. Daarover gaat het juist.

Dit is een heerlijke zaak,

Het kan zijn, in het doorleven **van** een kind van God, alsof hij bij God vergeten schijnt. In het gebed is het, of de hemel van koper is, en gelijk; alsof de Heere geen acht geeft op de stemme **zijnes zuchtens**. Gaat hij in de gezelschappen, hij vindt er God niet, in het onderzoek van **Gods** Woord, hij mist er God in ; het is hem als een verzegeld boek ; begeeft hij zich onder **de** prediking des Woords, geen woord, dat hem aangrijpt ; het gaat hem al voorbij. Kortom, in al wat hij **ter** hand neemt, zelfs in den weg van zijn beroep, ook over zijn persoon en huisgenooten, het schijnt, of God hem geheel vergeten heeft en geen acht op hem slaat.

Hooren wij een David, geliefden, uit het diepst zijner ziele klagen in den 13en psalm : „**Hoe** lange, Heere, zult gij mijner steeds vergeten ? hoe lange zult gij uw aangezicht voor mij verbergen?”

„Hoe lange zal ik raadslagen voornemen in mijne ziele? droefenis in mijn harte bij dage ? hoe lange zal mijn vijand over mij verhoogd zijn ?” vs. 2, 3.

Hooren wij Asaf in Psalm 77 met weemoed spreken: „**Zal** dan de Heere in eeuwigheid verstooten, en voortaan niet meer goedgunstig zijn ?”

Houdt zijne goedertierenheid in eeuwigheid op? Heeft de toezegging een einde, van geslachte tot geslachte ?

Heeft God vergeten genadig te zijn, heeft Hij Zijne barmhartigheden door toorn toegesloten ? **Selâ.**"

En hooren wij de kerke van den ouden dag hare klachte opheffen : „De Heere heeft mij verlaten, en de Heere heeft mijner vergeten.” Jes. 49 : 14.

O zeker, als de Heere de genadige blijken van zijn vriendelijk aangezicht aan de ziel Ónttrekt, zijne vertroosting niet doet gewaar worden, zijn licht inhoudt, dan zucht de ziel : „**Waar** zal het nog henen gaan ? Waar zal het nog met mij eindigen ?”

Denkt niet, geliefden, dat het kind van God het maar in een boekje opgeschreven heeft, en maar als naar willekeur van de genotene gunstbewijzen **Gods** kan gebruik maken, Bij het oude te leven, gaat immers **zoo** niet. Zal een kind des **Heeren** waarlijk een vertroostend leven hebben, dan zal dat zijn door de gedurige versche en nieuwe blijken van de gunst **Gods**.

De vraag komt op : Wie zijn nooddruftig? En dan zeggen wij : Nooddruftig zijn bepaald alle menschen. Geen mensch is er, op de geheele aarde niet, die niet in nood en diepe ellende verkeert, sedert Adams val.

Maar dat wil niet zeggen, dat elk en een ieder mensch daarvan bewustzijn en gevoel omdraagt. Geenszins. Want gij zegt : „**Ik** ben rijk en verrijkt geworden, en heb geens dings gebrek.” Het waren de woorden van het laatdunkende Laodicea.

Maar wat zegt de Heere daarvan ?

„**Gij** weet niet, dat gij zijt ellendig, en jammerlijk, en arm, en blind, en naakt.” Openb. 3' : 17.

Gelooft het, mijne vrienden, wij moeten eerst geestelijk levend gemaakt zijn en geestelijk leven kennen, zullen wij verstaan, in welken nood en ellende wij steken. En daaruit vloeit de kennis, dat wij in onzen eigen nood niet kunnen voorzien.

Ziet, dat maakt den mensch in waarheid tot een nooddruftige.

Inzonderheid komt dit openbaar bij des **Heeren** volk in den weg van heiligmaking. Vanwege hun dwaasheid krijgen

zij behoefte aan leering en Goddelijk onderwijs. Ps. 25 :4, 5. Heere, maakt mij uwe wegen bekend ; leert mij uwe paden. Leidt mij in uwe waarheid, en leert mij.

Vanwege hunne machteloosheid, behoefte aan kracht, **hulp** en onderstand. Immers, de gedurige bevinding daarvan drijft uit het diepst der ziele. van den Profetischen zanger, de bede tot God omhoog: „O God, weest niet verre van mij, mijn God, haast u tot mijner **hulpe.**” Psalm 71 : 12.

Uit kracht van de gewaarwording van **eigen** blindheid zegt David: „**Ontdekt mijne oogen**, dat ik **aanschouwe** de wonderen van uwe wet.” Ps. 119 : 18.

Vanwege hunne vele afdwalingen hebben zij behoefte aan leiding en besturing des **Heeren**, daarom bidden ze : „Leer mij **uw** welbehagen doen, want Gij zijt mijn God, uw goede Geest geleide mij in een effen land,” Psalm 143 : 10.

En waartoe meer? Ziet, dat zijn nu waarlijk **nooddruftigen**, die door waarachtig, ontdekkend licht, van God den H. Geest, voortdurend met **hunne nooden** en **ellenden** worden bekend gemaakt.

Zij verstaan den dichter, als hij smeekt :

„**Daal** haastig ter verlossing neer,
O God, en red mij uit- gevaren,
Uit angsten, die mijn ziel bezwaren ;
Spoed U ter mijner hulp, o Heer.
Laat allen, die mijn ziel belagen,
Beschaamd en schaamrood ‘van mij **vliên**:
Laat, die met vreugd mijn rampen zien,
In hunne wenschen nimmer slagen.

Ik ben **nooddruftig**, **arm** en naakt ;
O God, mijn Helper uit ellenden,
Haast U tot mij ; wil bijstand zenden ;
Uw komst is ‘t, die mijn heil volmaakt.”

Ps. 70 :1 en 3.

De natuurlijke mensch zegt wel : „**Ik** moet genade hebben,” maar wij moeten niet vergeten, dat genade alleen naar genade zoeken en om genade vragen kan.

De natuur praat wel over genade en van genade, maar behoeft geen genade. En waarom niet ? Dit is immers duidelijk. Zij behoeft geen genade, omdat zij geen nood heeft. Zij behoeft geen **gerechtigheid**, omdat zij zich niet veroordeeld gevoelt. Zij behoeft geen wijsheid, omdat zij **vol** eigen wijsheid zit, en hare wijsheid, nooit dwaasheid **voor** God geworden is. Zij ziet niet hare onmacht in en tot alles, zelfs niet dat in haar **geene** kracht is, om adem te halen. Zij verstaat niet, dat ademen, en ieder **ademtochtje** eene gunst **Gods** is.'

Een ware nooddrufelige **heeft niet** den Heere noodig tot dit of dat, maar behoeft Hem in allen weg, en in en tot alles.

„**Noch** de verwachting der ellendigen, in eeuwigheid verloren zijn,” zegt David.

Dit toont aan, **dat** de ellendigen dus eene verwachting hebben, en wel, eene verwachting van God.

Maar hoezeer nu ook hunne verwachting van en op den Heere is, **zoo** bewijst het zeggen van den dichter en ook de ervarig **bevestigt** maar al te zeer, dat de verwachting der ellendigen wel eens verloren gaat, namelijk aan hunne zijde en dat teleurstelling en wederom teleurstelling hun ten deel **valt**.

De huichelaar zelfs heeft ook al zijne verwachting, maar **dat** dit 'niet is de verwachting van des **Heeren** ellendigen, is duidelijk hieruit, **dat** zij nooit geschud of bewogen wordt.

De gansche kerke **Gods** weet het, wat het is, omtrent hare verwachting al eens in de engten te verkeerem.

Hoort Jeremia : „**Toen** zeide ik, mijn sterkte is vergaan en mijne hope van den Heere.” Jerm. **Klaagl.** 3 : 18.

Maar **niet** zoodra openbaart zich de Heere weder aan zijn ziel, of zijne verwachting bloeit op, en hij roept uit : „**Dit** zal ik mij ter harte nemen, daarom zal ik hopen. Het zijn **de** goedertierenheden des **Heeren**, dat wij niet vernield **zijn**, dat zijne barmhartigheden geen einde hebben. Zij zijn alle morgen nieuw, uwe trouwe is groot.” **Klaagl.** 3 : 21, 22, 23.

De huichelaar houdt zijne verwachting onbekommerd vast, en gaat zorgeloos met zijne verwachting in de zonde voort. Maar wat' zal de uitkomst van zijne verwachting

zijn? „De verwachting des huichelaars zal vergaan, en zijn vertrouwen zal zijn een huis der spinnekop.” Job 8 :13,14. De nooddrufte nu, zegt David, zal niet voor altoos vergeten worden.

Al schijnt dan menigmaal dat de Heere geen **acht** op **hen** slaat, en hunner niet gedenkt, dan wil de Profeet zeggen, zal de Heere ter Zijner tijd **toon**en, dat Hij dat wel doet, want zij zullen niet vergeten worden.

Waarin zal de Heere de nooddrufte niet vergeten?

1. Hij zal ze niet vergeten in de beschikking Zijner Voorzienigheid. **Zou** de Heere zorg dragen, dat een muschje op het dak zijn voedsel krijgt, en zou Hij dan Zijn kinderen van gebrek doen omkomen? Dat zal niet zijn, zegt de Heere. Of het al schijnt dat alles ontvalt en dat de vijgeboom liegt en de velden geen spijze voortbrengen, dan zal Ik **voor** uw onderhoud zorg dragen. Uw brood is u gegeven en uwe wateren zijn gewis.

2. Hij zal ze niet vergeten in den Troon.

Daar is hun Hoofd, en Bruidegom in den Troon, die hun gedenkt in Zijn Voorbiddend werk. Zij liggen nauw **gebonden** op het harte van **dezen** geestelijken Aäron. Hij **zal** ze vasthouden en ophouden, zoodat hare verwachting niet **zal** teleurgesteld worden.

En o, welk een dierbaar voorrecht, geliefden, dat, waar de Heere zijne **nooddrufte** **leidt**, daar leidt Hij door alles heen. Het mag al eens zijn door een **engen** en nauwen **weg**, **door een** weg, waar vleesch en bloed tegen aanziet, maar evenwel door een veiligen weg.

Niet in hunnen uitgedachten weg, maar in Zijn eigen goddelijken, en **alléén** en meest tot Zijn eer verstrekkenden weg, leidt de Heere, hen veilig. En in dien weg zal de verwachting der ellendigen niet beschaamd worden.

Wij hadden gedacht, aan de hand van des **Heeren** Woord, onder opzien tot God, een zoodanig ellendige en nooddrufte **ulieden** in dit avonduur voor **oogen** te stellen, nadat wij vooraf Zijn aangezicht hebben gezocht en Hem gevraagd om zijn onmisbaren zegen.

De woorden van onzen tekst, welke wij wenschen te overwegen, vindt ulieder 'aandacht opgeteekend in het

Boek van Ruth, het le kapittel, het 21e vers, waar wij des Heeren Woord aldus lezen :

„Vol toog ik weg, maar ledig heeft mij de Heere doen wederkeeren : waarom zoudt ge mij Naomi noemen, daar de Heere tegen mij getuigt, en de Almachtige mij kwaad aangedaan heeft ?”

Reeds bij den eersten blik in ons teksthoofddeel, merken wij, dat er in die dagen een' honger in het land van Juda was, en die honger gaf aanleiding aan Elimelech, wiens naam zeggen wil „Mijn God is Koning,” en zijne huisvrouw Naomi, hetwelk beduidt „liefelijke, vroolijke, schoone,” om Bethlehem-Juda te verlaten.

Merkt geliefden, al aanstonds, wat deze menschen gingen verlaten. Zij trokken heen uit het land hunner erve, hetwelk de Heere hun te erven gegeven had. Aldaar was Zijn dienst, Zijne ordonnantiën, Zijn Woord, Zijn volk. Aldaar openbaarde zich de Heere in de bewijzen zijner Almacht en goddelijke trouw en gunstbewijzen. Genoeg. Zij beiden, met hunne twee zonen, zij gingen weg, en wel om te verkeereren te Moab.

Let wel, zij gingen niet weg uit Bethlehem, omdat ze zooveel eigenschap hadden in Moab, zij gingen niet om zich met Moab te vereenigen. Neen, zoover waren zij door de genade Gods niet gekomen, maar zij gingen aldaar, om als vreemdeling te verkeereren, staat er.

Denken wij eens na. Daar komt honger in het land van Juda. En ja, nu gaan ze redeneeren : „Om aan den kost te blijven ? dat zou misschien wel gaan, maar om te houden, wat wij hebben en bezitten. Het gaat er hier maar over, zouden wij niet verarmen ? en dan raken wij alles kwijt.”

Wat nu gedaan ? God uit het oog, eigenbelang baant een uitzicht, het verstand denkt eenen weg uit, de bedachtzaamheid en voorzichtigheid ontbreekt, daar komt het : „gaat uit in Moab, en wacht tot er weder zonniger dagen over Bethlehiem-Juda, opgaan,” dan blijft gij wie gij zijt, dan is er van verarmen geen sprake.

Zoo gedacht en zoo gedaan. Zij trekken op, maar in hun eigen weg.

Doch -de Heere gaat ook mede, ofschoon niet in hun' weg, maar in Zijn eigen, goddelijken en verborgen weg, en die is vlak in tegen hunnen weg.

Naomi had gedacht in Moab meer onbekommerd te gaan **leven**. En wat doet God nu ? Daar is zij eenigen tijd in Moab, en daar neemt de Heere haren man door den dood weg.

Gods weg loopt- precies tegen onzen weg in, **Wat** Naomi aldaar zocht, vond zij niet en **waar** zij niet om gedacht had, dat komt.

Haar man sterft. En wat zij nu niet zocht en ook nooit had kunnen denken, dat krijgt ze in **Gods** weg -terug. Nooit had zij kunnen denken een **Ruth** te krijgen. En zie- daar, Elimelech moet wegvallen, en zij moet **Ruth** medebrengen naar Israël.

Geliefden, het onze moet in den dood, zal God zich in Zijne heerlijke weldaden ontsluiten. Onze voornemens, redeneeringen, eigen doorzicht, zin, wit, eigen weg, het moet alles in den dood. Mijne wegen zijn niet uwe wegen en mijne gedachten zijn niet ulieder gedachten. Want gelijk de hemelen **hooger** zijn dan de aarde; **alzo** zijn mijne wegen **hooger** dan uwe wegen, en mijne gedachten dan ulieder gedachten. Jes. 55 : 9.

Gods weg loopt **tegen** onzen weg in ; en Hij behoudt niet in onzen weg, maar alleen in Zijnen weg, opdat Hij **alléén** de eer hebben en verkrijgen **zoude**.

Ach helaas! als **Gods** weg komt, dat. is geen weg, waar vleesch en bloed **zoo** in genieten kan, daar staat onze ongedoode natuur vlak tegenover.

Maar dit helpt niet, God gaat door in Zijn' weg.

Naomi's weggaan is gegrond op de bedoeling, om de ellende te ontkomen, maar **Gods** weg is, man en kinderen dood, en Naomi als eene arme weduwe te doen achterblijven, in het midden van een vreemd volk.

Gods weg valt niet mee, behoorders, dunk je wel ?

Het is niet voor niet, hetgeen wij lezen : „Deze zijn het, die uit de groote verdrukking komen.” Openb. 7:14.

De huichelaar komt er gemakkelijk. **Zoo** hij zijnen weg bezitt, denkt hij, dat hij er God in mee zal krijgen. En het schijnt menigmaal, of de Heere over zijnen raad nog

schijnsel geeft ; maar hij verderft zich in zijn' eigen weg. **Gods** weg evenwel met zijn volk is een' enge weg. Men zie maar **op** Naomi. Haar dierbare echtgenoot en kinderen, **vleesch** en bloed, het moet alles in den dood. Maar ziet, God komt er in mede en staat over haar **op**. Wat ze niet zoekt noch begeert, geeft God haar in de plaats. Zij verkrijgt Ruth, de stammoeder van het beloofde vrouwenzaad, den Christus.

God geeft het zijne, maar het onze moet in den dood. Hij ontledigt ons, om het zijne te kunnen schenken.

Daar staat ze dan, als eene arme weduwe, van alles ontbloot. Nu zou men **zoo** zeggen, waarom gaat ze **maar** niet gauw weer naar. Bethlehem-Juda terug ?

Ja, maar dat gaat voor Naomi **zoo** gemakkelijk niet, om Moab te verlaten. Een huichelaar brengt zich in zijn eigen weg, en als hij het te kwaad krijgt, keert hij in eigen weg **weêrom**.

Met een kind van God gaat dat maar **zoo** niet. Een kind van God brengt zich wel in zijn eigen weg, maar **als** hij het daarin te **bang** en te benauwd krijgt, dan zit hij er in, en hoe er dan uit ? Anders niet, of God moet hem er uithalen. En ja, als dat gebeurt, dan doet het pijn, en het veroorzaakt smart. God spaart zijn eigen beminden **Schoot-**zoon niet, Hij spaart zijn vhesch en bloed niet, Zijn volk spaart Hij ook niet, het koste vleesch en bloed. Zij zullen weten, hoe zij uit hun' eigen weg geholpen worden.

Zij draalt, zij weet niet wat te doen, zij durft in eigen kracht niets aanvangen.

Een tiental jaren gaan er intusschen heen. Daar **brengt** God het gerucht tot haar : „Er is brood in Bethlehem.” Wat nu ? In Moab dood gaan, terwijl er aldaar brood is? God maakt er een einde aan. Mij maakt een einde aan haar dralen. Zij besluit om Moab te verlaten. Zij **gaat heen**. En eindelijk, daar komt ze in Bethlehem.

Maar zij gaat niet alleen. Ruth de Moabietische, vergezelt haar. Of zij Ruth al **op** de proef stelt en zegt : „**keert** weder mijne dochter, heb ik nog zonen in mijnen **lijve**, dat ze u tot een' man zouden **zijn**; het een is zooveel als het ander, zij gaat met hare schoonmoeder.”

Hoe duidelijk komt Ruths keuze hierin niet openbaar. Het Was niet, slechts een vluchtig opgevat voornemen. Integendeel. Hare keuze wordt bevestigd door hare volharding.

Alzo gingen die **beiden** op weg naar Bethlehem-Juda. Wat ze onderweg met **elkaar** gesproken hebben, daar lees ik niets van. Het zal, **zoo** wel te denken is, gegaan zijn over verlies van man en zonen, en ook in welk eene diepe armoede zij nu wederkeeren. Inzonderheid zal Naomi Ruth wel inlichting gegeven hebben, wat ze al in Bethlehem zullen ontmoeten, aangaande den dienst des **Heeren**, van Zijn volk, zijne inzetten en rechten daaraan gegeven. Wel te denken is, dat zij Ruth niet zal ontmoedigd hebben, maar veel meer aangemoedigd, daarmede, dat zij weldra zullen zijn ter plaatse, waar de Heere vrijelijk mag gediend en gevreesd worden in Zijn eigen ingestelde ordonnantiën. En te meer zal zij dit gedaan hebben, naardien zij zag, hoe beslist Ruth in hare keuze was.

Wat zal het voor Naomi een wonder geweest **zijn**, dat daar, waar de Heere haar alles ontnam, Hij haar nog één toeschikte, waarmede zij op haren terugtocht van hart tot hart kon spreken. Dit komt maar eerst aan zijne waarde, ais **wij** **werkelijk** in de ellende zijn.

Merkt geliefden, dat wij in ware armoede moeten geplaatst zijn, zullen wij met armen van 'Geest kunnen praten. Hier hebben wij beiden doodarme menschen, en dat gaat o **zoo** goed en lief op de reis, zij kunnen elkaar **zoo** uitnemend verstaan.

Orpha is echter teruggekeerd. Zij beloofde haarzelve niet veel goeds van Bethlehem, en ten aanzien van hare schoonmoeder had zij al evenmin verwachting,, het stond er naar, dat armoede en ellende zou bestendig worden.

Goed bedacht en terug naar Moab.

Als God een mensch terug brengt, gelooft het, mijne vrienden, dan blijven er wat broertjes en zusters achter. Denk maar aan „**Gezeggelijk**” in **Bunjans** Christenreize. Reken er vast op, als er geen vreugde en plezier overblijft in den weg dien wij opmoeten, **dan** laten wij en kinderen je gaarne gaan.

Alzo ook met Naomi. Orpha **kuste** hare schoonmoeder,

maar medegaan naar Bethlehem, **wat** het ook kosten mag, dat was immers te veel gewaagd ?

Zoo komen dan beiden, moeder en schoondochter, te Bethlehem, en ziedaar, alles is op de been.

En* het geschiedde, als zij te Bethlehem inkwamen, dat de gansche stad over haar beroerd werd, en zij zeiden : „Is dit Naomi ?”

Iets **eigenaardigs**, niet waar ? dat eene gansche stad be-roerd is, over een eenvoudige weduwe. Ja, maar men **mag** veronderstellen, dat zij nu ook als het ware niet meer kenbaar was, door haar lijden, armoede, ontbering en be-proeving, en dat zij God tegen gekregen had in haren weg. En dan, nu had zij niets meer over. Elimelech, haar man, **Machlon** en **Chiljon**, zij waren niet meer bij haar, zij had hen in Moab moeten achterlaten.

Het is geen wonder, dat zij er **zoo** zeer verouderd uitzag en dat er rimpels in haar gelaat waren.

Die rimpels in het gelaat van een kind van God, kunnen nog al eens, wat zeggen.

De gansche stad stond als verbaasd. Ieder, denk ik, die haar tegenkwam, bleef staan, en sloeg van verbazing de handen ineen. „Is dit Naomi ?”

Wel, wel ! Vroeger eene vrouw van eer, van **gegoeden** stand, en nu ? Nu in een schamel kleedje, nu een arme, oude weduwe !

Ja, maar zij heeft geen Moabs-kleedje aangetrokken, om vertooning te maken. Dit is het werk van den huichelaar. Neen, zij komt voor den dag, **zoo** zij is.

Wat moet het intusschen voor Naomi geweest zijn, daar ieder haar **zoo** nauwkeurig en als met verwondering aankeek. Zij zal maar doorgegaan zijn met hare schoon-dochter. Doch nu zegt ze : „**Noemt** mij niet Naomi, dat is : liefelijk, vroolijk, schoon.”

In welken zin zegt zij dit ? Immers, zij erkent hiermede, dien naam niet waardig te ‘zijn. Dat is een naam, menschen, wil zij zeggen, die mij niet past, met dien naam kan ik niet meer optrekken.

Zoolang wij nog met onzen eigen naam blijven huichelen, hebben wij een’ grootén haper. De ontdekking ‘leert het wei anders.

De toestand van mijne ziel, wil Naomi zeggen, komt met dien naam niet overeen. De ervaring leert het mij anders, ik wil oprecht zijn. **Gods** oordeel is over mij, hoe zou ik dan vroolijk zijn ? Hoe zou ik liefelijk zijn, en schoon, daar ik uit **Gods** weg gegaan ben, en zijne **oordeelen** mij nu aankleven ?

Hoevelen zijn er, die een' geliefkoosden naam willen hebben met behoud van zonden, eigengerechtigheid en zonder waarachtige ontdekking, wie en wat zij voor God zijn.

Hoe geheel anders was het met den verloren zoon. Ik ben niet waardig, zegt hij, uw zoon genaamd te worden, Zoo diep ging hij in de kennismeming, hoe hij het voor zijnen vader had afgebracht, dat hij in het gevoel van zijn 'onwaardigheid uitroept, dat hij den naam van zoon verbeurd had.

De Hoofdman evenzeer. Heere zegt hij, ik ben niet waardig, dat Gij onder mijn dak zoudt inkomen. De Canaanesche vrouwe, het was haar niet te veel, van den Heere bij een hond vergeleken te worden.

Wij moeten met onzen naam voor God wegvallen, en erkennen, dat wij niet ' waard zijn, den naam van **Sions** kinderen te dragen.

Duizenden in deze dagen zijn gezet op den naam van „kind **Gods**”; maar vraagt eens : Hoe is men er aan gekomen ? Is dit gegaan met verlies van onzen eigen naam voor God ? Niet één van des **Heeren** volk is er ooit geweest of zal er ooit zijn, of zij ondergaan een' naamsverandering ; maar dit gaat niet altijd even gemakkelijk toe. Zoudt gij denken, dat Jacob zijn **Pniël** ooit vergeten is?

Het gaat er hier niet over, of wij onzen naam bij de menschen kwijt raken, dat is niet van zooveel aanbelang ; maar voor God verliezen, die ons verlies meer dan duizendvoudig vergoeden kan en ook wil.

Wij kunnen onzen naam bij de menschen verliezen ; maar wat nood, als wij een' naam van God krijgen. Wat schaadt het, als geheel **Tholen** mij uitbraakt, en ik mag bij den Heere, uit Souvereine genade, gedacht en aangezien worden ? Dat schaadt al niets.

Gods kind moet, als de **Heere** met hem optrekt, niet dit kwijt of dat kwijt ; maar hij moet alles kwijt.

Zijn naam, zijn eer, zijn deugd, zijn leven, zijn gerechtigheid, alles moet er aan. Zij, die zoo vol vruchten geladen voor God stonden, worden op niet gebracht, zonder een enkele penning 'van eigenwaarde in_ de hand.

Onze naam komt bij God niet in aanmerking. Als de Heere Adam terugroept uit zijn weg en overbrengen zal in Gods weg, dan roept Hij Adam niet bij zijnen naam. God zegt niet : „Adam, waar zijt gij ?” maar alleen : „Waar zijt gij ?”

In het te niet doen van Adams naam, en in de ontdekking van des Heeren naam, lag zijn behoudenis.

In den Naam, geopenbaard in de belofte van het vrouwenzaad, volgens Gen. 3 : 15, omhelzen Adam en Eva elkander weder.

Naomi wil afstand doen van haren naam ; zij zegt : „Noemt mij niet Naomi, maar, noemt mij Mara ; hetwelk beduidt : Bitter, bitterheid.

Naomi was liefelijk, schoon, vroolijk, 'maar dat alles is nu weg door haren val, en oordeel is in de plaats gekomen, want ze zegt : „De Almachtige heeft mij groote bitterheid aangedaan.”

Merkt wel, hoe Naomi hier opklimt. Zij blijft niet hangen in de tweede oorzaak. Het is geen toeval geweest, zal zij willen zeggen, of het noodlot heeft het alzoo beschikt. Verre is het daar vandaan. De Almachtige heeft mij bitterheid, heeft mij dit alles gedaan.

„Ik ben God, de Almachtige,” zegt de Heere tot Abram, Gen. 17 : 1. Naomi had een' goeden indruk van den Heere en van Goddelijke eigenschappen.

Het is, als wil zij zeggen : Het is eene daad van Goddelijke almacht, menschen, om mij uit Moab uit te halen; voor mij was het eene afgesnedene zaak en zeker had ik in Moab moeten sterven ; maar Zijn goddelijke trouw en almachtigheid heeft dat niet behaagd ; en voorzeker, was het mij wel een' weg van bitterheid ; en daarom, noemt mij „Mara” ; maar de Heere heeft nog blijk gegeven, van Zijne goddelijke bemoeienissen.

Niet minder, geliefden, is er eene goddelijke Almacht noodig in het zaligmaken van den zondaar. Nooit kwam er eene ziele uit het geestelijk Moab, van zonde en wereld-

dienst, als Almachtige, onwederstandelijke genade, niet riep en tot zich trok.

Evenzeer moet die in het werk gesteld worden, om het afgezakte kind van God terecht te brengen, anders keerden zij nooit **weêrom**. Zij zouden zijn, niet ongelijk de **Emausgangers**; in den donker voortwandelen. Maar trouwe almacht **Gods** opent hun verstand, en zij **keeren** haast terug, om de groote wonderen te vernemen, die de Heere had **gewrocht**.

Zoo staat Naomi dan bij de Almacht **Gods**, en nu laat zij **hooren**: „Vol toog ik ‘weg, maar ledig is mijn naam, ledig heeft mij de Heere doen **wederkeeren**.”

Wij staan hier :

1. Voor Naomi's getuigenis.
2. Voor haar vraag.
3. Voor hare ware erkentenis.

Zietdaar, geliefden, drie zaken, die ons te verhandelen staan. En mocht Gij, God, de Almachtige, mij leiden in de verborgenheden van uw koninkrijk, in de harten **uwes volks**, en dat wij leerende, zelve geleerd worden. En dat het leidende mag zijn tot bekeering van zondaren, en voorlichting en opbouw van uw Sion, tot eer en prijs van uwen naam.

Aleer wij ons nu daartoe zetten, zingen wij vooraf van
PSALM 32 : 3.

Vol toog ik weg. Ik **kreeg** het te kwaad, het **ging** mij **niet** meer naar zin en wil in Bethlehem. Vandaar mijn voor-nemen om te gaan, en **dit** heb ik opgevolgd.

Merkt geliefden, zij wordt hier de schuldige. Ik ben weggegaan.

David zegt, vanwege zijn afmaken in zijn eigen **weg**, tegen God gezondigd te hebben. Hij zegt niet, tegen Uria en Bathseba. Neen, neen. „Tegen U, U alleen, heb ik **ge-zondigd** en gedaan, dat kwaad is in uwe **oogen**, Ps. 51 : 6. Hij erkent het volmondig voor den Heere, dit eerst en meest; en dan voor de menschen.

Ik verzeker u, als wij met God te doen krijgen, dan krijgen wij het niet te kwaad met dit of dat, maar met alles. Dit of dat ter verontschuldiging aanvoeren' gaat niet.

Vol toog ik weg. Zij valt voor God in. „Ik ben het,”

zegt ze. Naomi zal niet geredeneerd hebben, **om zich voor** God vrij te pleiten, of ook door vrome praatjes zich op de **been** te houden. Bijvoorbeeld. Dat ze vanwege broodsgebrekk moest uitwijken, aangezien zij toch **ook** voor hare kinderen te zorgen had, of zij kon er immers ook niet zorgeloos bij neder gaan zitten, en verliezen hare **wereldsche** belangen uit het oog ; en dat mag toch ook niet. Het moet bepaald geen hoofdzaak zijn, echter mag men er wel om denken en rekening mede houden. „Eilieve, derhalve was mijn vertrek naar Moab gerechtvaardigd,” of ook : zij had kunnen zeggen : „**Vol** togen wij weg,” of: „**Vol** toog mijn man weg, en als **vanzelve** moest ik volgen.” Had zij dit voorgedragen dan had dit immers nog eenigen schijn van recht in zich gehad.

Maar neen ; zij spreekt hier persoonlijk en op den man af. Een bewijs, dat zij voor den Heere vlak in de schuld gekomen was. „Ik ben het.” „Ik heb dat gedaan.”

Zoo wij reeds aanmerkten, is het een daad van Goddelijke Almacht, om een mensch in de schulderkennis te brengen.

Gaat men op den man af, en deze bukkende en vootmoedigende genade wordt gemist, hoe komt dan niet de vijandschap in al hare kleuren openbaar.

De mensch vecht zich liever dood, dan bukken onder God, **zoo** een vijandig bestaan dragen wij in ons, net als **Adam**. „Die vrouwe, die Gij mij gegeven hebt, die is oorzaak van mijn' val ; zij heeft mij van de vrucht gegeven en ik heb genomen.” En de vrouwe zegt : „De slang heeft mij bedrogen.” Van onder te doen voor God, was geen sprake van.

Maar Naomi kruipt niet achter haren man, Zij was krachtig overreed in haar binnenste, dat de Heere niet anders dan met tegenheden had kunnen ontmoeten, ten aanzien van hare afwijking en verlating. Ik, ik ben het, dat wil ik gulhartig voor den Heere belijden.

Zoolang het niet op den man afgaat, kunnen wij onze vrienden en vriendinnen nog al behouden.

Algemeene prediking is nog al gewild en eigenaardig, daar willen vele menschen graag hun oor toe leenen, het **trekt o** zooveel toehoorders. Maar komt men persoonlijk,